

Regelbunden tillsyn i Östbyskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Lidköpings kommun och besökt Östbyskolan den 20 november 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 28 augusti 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Östbyskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Östbyskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. I samband med tillsynen har Skolinspektionen kontaktats av föräldrar. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Östbyskolan

Östbyskolan	Antal elever
Förskoleklass	26
Grundskola	171

Källa: Lidköpings kommun, förvaltningen för Barn och skola

Östbyskolan ligger i ett bostadsområde i Lidköpings tätort och är belägen mitt i området alldeles nära en fritidsgård och en kyrka. Skolan är nyrenoverad och har gott om utrymme för den verksamhet den bedriver. Cirka 50 procent av eleverna har utländsk bakgrund. Till och med vårterminen 2007 hade skolan elever i förskoleklass och i grundskolan i årskurserna 1–9. Eleverna i årskurs 7–9 går sedan höstterminen 2007 på den närbelägna Fredriksdalskolan. Östbyskolan har också elever i grundsärskola i årskurserna 7–10. Denna verksamhet beskrivs i en egen rapport för särskolan. Skolan har nu elever i grundskolan i årskurserna 1–6, samt förskoleklass. På skolan finns även två särskilda undervisningsgrupper. Skolan är indelad i fyra arbetslag. Skolans rektor är ansvarig för verksamheten i grundskolan, men ansvarar inte för modersmålslära, lärarna i svenska som andraspråk och i de särskilda undervisningsgrupperna. Dessa lärare har en egen rektor i kommunen. Till skolan finns kopplat ett elevhälsoteam bestående av skolsköterska, kurator och specialpedagog

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2007		2008	
		Östbyskolan	Riket	Östbyskolan	Riket
Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven	Engelska	93	85	75	87
	Matematik	73	72	78	73
	Svenska	90	71	47	72
	Svenska som andraspråk	.	56	.	61

Källa: Uppgifter från skolan, 2008-02-28. Uppgifter på riksnivå för variabeln nationella ämnesprov presenteras utifrån ett obundet slumpvis urval om 200 skolor, från vilka Skolverket samlar in uppgifter om måluppfyllelse på de nationella ämnesproven. För svenska och svenska som andraspråk är delprov 3 för 2006 och delprov 4 för 2007 exkluderade på grund av stora bortfall.

. = Uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

Skolan redovisar ingen sammanställning över kunskapsresultaten i samtliga ämnen i årskurs 5. Den redovisar endast måluppfyllelsen på de nationella ämnesproven i årskurs 5 i engelska, matematik och svenska. Enligt den redovisning skolan delgivit inspektörerna nådde 75 procent av eleverna i årskurs 5 kravnivån i engelska på de nationella ämnesproven, 78 procent nådde kravnivån i matematik och 47 procent nådde kravnivån i svenska 2008. År 2007 nådde 90 procent av eleverna kravnivån på ämnesprovet i svenska.

4 (18)

Rektorn kan inte ge någon utförlig förklaring till varför resultaten på ämnesproven varierar i så hög utsträckning, men anser att det kan bero på vilka elever som tillhörde gruppen och när dessa elever anlät till Sverige, då många elever på skolan har utländsk bakgrund. Vid sammanställningen som skolan visat över resultaten de senaste fem åren på ämnesproven är det resultaten i svenska som varierat mest. Lärarna kan inte se någon skillnad i resultaten för flickor och pojkar. Någon systematisk sammanställning görs inte.

Skolinspektionen bedömer att det vid skolan saknas en samlad bild av elevernas kunskapsresultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen och grundskoleförordningen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling.

Lärarna beskriver att de främst arbetat med kunskapsuppföljningen i svenska och matematik och beskriver olika material som används för att följa läsutveckling och matematik. Lärarna fokuserar i mindre grad på övriga ämnen, vilka dock till viss del följs upp på utvecklingssamtalen. Någon sammanställning av resultaten redovisas inte. Utvecklingssamtalen koncentrerar sig i huvudsak på ämnena engelska, matematik och svenska men samtal förs även kring social utveckling och ämnen som inte fungerar tillfredsställande.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste följa upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en framtidsytande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. De individuella utvecklingsplaner som delgivits inspektörerna beskriver social utveckling och kunskapsutveckling, samt ställer upp nya mål för eleven. Planerna beskriver inte vad skolan ska göra för att eleven ska nå målen. Skolan har ingen gemensam mall för de individuella utvecklingsplanerna. Vid samtal med lärarna framkommer att de efterlyser detta för att säkerställa likvärdigheten. Skolinspektionen bedömer att kvaliteten i de individuella utvecklingsplanerna behöver utvecklas. I detta sammanhang vill inspektörerna också lyfta fram att från och med den 15 juli 2008 har bestämmelsen i 7 kap. 2 § grundskoleförordningen om individuell utvecklingsplan ändrats bland annat på så sätt att en sådan plan inte enbart ska vara framtidsytande. Den ska innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne. Dessa omdömen får vara betygsliknande men de bör anpassas till elevernas ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen**Bedömningspunkter****1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen anger mål att sträva mot inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Enligt grundskoleförordningen finns för varje ämne en kursplan. I kursplanen anges de mål som undervisningen ska sträva mot och de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret. Strävansmålen beskriver exempelvis att skolan ska sträva efter att varje elev utvecklar nyfikenhet och lust att lära, att varje elev utvecklar sitt eget sätt att lära, att varje elev tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö. I samtal med lärarna framkom att de inte fört samtal kring strävansmålen och deras innebörd vid planering av skolans arbete. De mål som fokuserats har varit uppnåendemålen. Skolinspektionen bedömer att skolan måste utgå från målen att sträva mot vid planering av skolans arbete.

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt läroplanen ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever

och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Enligt läroplanen ska läraren se till att alla elever oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

I samtal med elever framkom att de inte har inflytande på undervisningens planering eller genomförande. Vissa elever uttrycker att hemarbetet är för betungande och att lärarna inte frågat dem om arbetsbelastningen. De är inte heller medvetna om målen för utbildningen. Lärarna menar att det kan vara svårt att skapa utrymme för inflytande då det ofta blir osämja bland eleverna när de ska få vara med och bestämma. Lärarna anser även att de inte i tillräcklig grad medvetandegör eleverna om målen i de olika ämnena. De menar att ett hinder för detta är att så mycket tid läggs på sociala frågor.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste förbättra arbetet med att klargöra och utveckla målen för eleverna samt ge dem ett större inflytande på undervisningen.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Skolan är indelad i arbetslag och dessa leds av en arbetslagsledare. Vid inspektionen framkom genom samtal med elever och rektor att lärarna har olika förhållningssätt vid bemötandet av eleverna. Lärarna använder sig också av olika mallar för att upprätta åtgärdsprogram och individuella utvecklingsplaner. Lärarna efterfrågar gemensamma strategier för såväl förhållningssätt som doku-

8 (18)

mentation och anser att gemensamma diskussioner i arbetslagen för detta saknas.

Skolinspektionen bedömer att skolan bör utveckla samarbetet mellan arbetslagen för att stödja elevernas utveckling och lärande.

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen i förskoleklassen stimulera varje barns utveckling och lärande. Den ska ligga till grund för fortsatt skolgång.

Vid samtal med föräldrar framkom att det är oroligt och stökigt i förskoleklassen. Det uppstår lätt konflikter vid förflyttning från den barack som finns på skolan och skolbyggnaden och enligt de föräldrar Skolinspektionen samtalat med råder det ett tufft klimat med hårt språkbruk i gruppen. Vid samtal med rektorn framkom att de båda förskoleklasserna fungerar olika. Detta bekräftas även av inspektörerna som tagit del av det material som används. Vid samtal med lärare framkom att förskoleklassen samverkar med grundskolan.

Skolinspektionen bedömer att utbildningen i förskoleklassen bör utvecklas så att den stimulerar varje barns utveckling och lärande.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Alla barn och ungdomar ska enligt skollagen, oberoende av kön, geografiskt hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Utbildningen ska inom varje skolform vara likvärdig, varhelst den anordnas i landet. Utbildningen skall ge eleverna kunskaper och färdigheter samt, i samarbete med hemmen, främja deras harmoniska utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I utbildningen ska hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd. Verksamheten i skolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt ska den som verkar inom skolan främja jämställdhet mellan könen samt aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden.

Eleverna i grundskolan ska enligt skollagen ha en i huvudsak gemensam studiegång, om inte annat följer av föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Eleverna ska enligt grundskoleförordningen fördelas på klasser och grupper enligt beslut av rektorn.

Särskilt stöd ska enligt grundskoleförordningen ges till elever med behov av specialpedagogiska insatser. Sådant stöd ska i första hand ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör. Om det finns särskilda skäl, får sådant stöd i stället ges i en särskild undervisningsgrupp. En elev ska också få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Enligt lärarna och rektorn är många elever vid skolan i behov av särskilt stöd och skolan ger eleverna stöd på olika sätt. Skolan delar upp elever i årskurser, vilka sedan delas in i två grupper per årskurs. Rektorn och lärarna menar att utgångspunkten för uppdelningen är dels elevernas sociala förmågor, dels elevernas kunskap. Detta innebär enligt rektor och lärare att eleverna delas in efter vad de kan, hur de lär sig och hur de fungerar tillsammans. Underlaget för rektors beslut om gruppindelning sker med hjälp av specialpedagogen och lärarna. Lärarna beskriver att de har tankar om att dela upp en årskurs i två grupper med utgångspunkt från om eleverna är tysta eller utagerande. De två årskursvis indelade grupperna delas in i mindre grupper i engelska, matematik och svenska med utgångspunkt från elevernas kunskapsnivå för att kunna möta eleverna på den nivå de befinner sig. Lärare uppger att det finns viss flexibilitet när det gäller placering i dessa grupper. I kvalitetsredovisningen hänvisar man till att skolan genom nivågruppering har gett eleverna bättre självförtroende och att de visat bättre resultat. Vid samtal med elevhälsoteamet framkommer att eleverna får särskilt stöd, men att det är osäkert om de får rätt stöd. Lärarna kan inte beskriva att de tagit reda på om det är stöd i form av smågrupper i olika nivåer som är bäst för eleverna då man inte systematiskt utvärderar detta stöd. Det finns också två särskilda undervisningsgrupper på skolan för elever med dia-

gnoser och elever som väntar på att deras behov ska bli utredda. På Östbyskolan finns inga möjligheter för eleverna att få studiehandledning på modersmålet trots att behovet av detta finns.

Verksamheten i grundskolan ska organiseras så att eleverna i huvudsak har en sammanhållen och gemensam skolgång. Undervisningen ska anpassas efter elevernas behov och förutsättningar. Om det finns särskilda skäl får stöd ges i en särskild undervisningsgrupp. I första hand ska sådant stöd dock ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör. Nivåindelningen efter kunskaps-/prestationsmässiga förutsättningar under en begränsad tid kan vara motiverat i ett ämne utifrån ett pedagogiskt syfte om det inte leder till för lågt ställda förväntningar på eleverna. Varje elev måste ha möjlighet att nå målen för utbildningen och i övrigt nå så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Skolinspektionen uppfattar utifrån intervjuer och samtal att eleverna nivåindelas i två grupper utifrån deras kunskaper och sociala förmågor vid fördelningen på grupper/klasser. Skolinspektionen bedömer att detta inte står i överensstämmelse med författningarna. Skolinspektionen bedömer också att skolan måste tillse att de som behöver studiehandledning på sitt modersmål får det.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska rektorn se till att en elevs behov av särskilda stödåtgärder utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

Om en elev på Östbyskolan behöver särskilt stöd skrivs ett åtgärdsprogram. Vid samtal med elevhälsoteamet, lärarna och rektorn råder oklarheter och olika synsätt på vad en utredning innebär. Detta kan vara en förklaring till att det är osäkert om eleverna får rätt stöd. I samtal med elevhälsoteamet framkom att alla lärare inte alltid gör det de kan för att stödja eleverna, utan väntar på att en större utredning av experter ska göras. De åtgärdsprogram inspektörerna tagit del av håller en mycket ojämn kvalitet. De är skrivna i olika mallar och vissa beskriver endast placeringen av eleven. Hur elevernas behov ska tillgodoses, eller hur skolan ska möta elevens behov framkommer inte. Mycket ansvar läggs på hemmet. Något program saknar beskrivning av hur programmet ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste utveckla arbetet med åtgärdspro-

gram så att de uppfyller författningarnas krav.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt skollagen ska den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling. Enligt läroplanen ska ingen i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder eller för annan kränkande behandling. Tendenser till trakasserier och annan kränkande behandling ska aktivt motverkas. Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling.

Skolan har ett team som benämns Allavi och består av en vuxengrupp och en kamratstödgrupp som aktivt ska arbeta för att skapa en bra skolmiljö. I samtal med elever framkom dock att de inte alltid känner sig trygga i skolan. De beskriver att det ofta blir bråk och lärarna menar att de måste lägga mycket tid på att reda ut konflikter. Som tidigare nämnts (1.4.5) förekommer konflikter i förskoleklassen. Även lärarna uppger att alla elever inte upplever skolan som en trygg miljö. De föräldrar inspektörerna varit i kontakt med beskriver att språkbruket på skolan är hårt och att elever utesluter varandra redan i tidig ålder. De beskriver att elever blir mobbade och att lärarna har svårt att ta tag i den problematik som finns på skolan. Skolan bedriver värdegrundarbete främst i form av ett ämne som de kallar Livskunskap, då man arbetar med värderingsövningar och samtal. I samtal med eleverna framkommer att de uppskattar detta ämne, men att det ändå blir bråk. Eleverna beskriver att de blir uppskrivna om de inte ställer upp skorna på hyllan och att de får "ett streck i pärmerna" om de säger

något fult eller gör något de inte får. Den dokumentation inspektörerna tagit del av visar på olika åtgärder som sätts in när eleverna beter sig olämpligt och att det blir konsekvenser direkt. Eleverna uttrycker att de ibland känner sig orättvist behandlade. Några elever beskriver att det finns lärare som brister i respekt och de upplever att lärarna inte respekterar dem.

Det är inte acceptabelt att eleverna inte känner sig trygga i skolan. Skolinspektionen bedömer att skolan omedelbart vidtar åtgärder så att skolan utgör en trygg miljö för eleverna och därvid även intensifierar värdegrundsarbetet i skolan.

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över.

Skolan har en likabehandlingsplan kallad Allavi. Planen saknar en specifik redovisning av verksamhetens behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Planen gäller för hela skolan, men de olika verksamheterna som grundskola, särskola och skolbarnsomsorg och deras olika förutsättningar framkommer inte i planen. Planen visar inte heller hur skolan ska främja likabehandling, endast hur skolan ska förebygga kränkningar. Planen saknar rutiner för dokumentation. Den är inte daterad, men har följts upp i kvalitetsredovisningen och i elevrådet.

Skolinspektionen bedömer att likabehandlingsplanen inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen omfattar det garanterade antalet undervisningstimmar 6 665 timmar i grundskolan. Av timplanen framgår utbildningens omfattning i timmar för ämnen, ämnesgrupper, språkval och elevens val. Det är den minsta undervisningstid som eleverna ska erbjudas. Enligt grundskoleförordningen finns en kursplan för varje ämne. I kursplanen anges bl.a. de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret. Skolan undervisar inte eleverna i hem- och konsumentkunskap förrän i årskurs 6. Rektorn förklarar detta med lokalbrist och att man utnyttjar Fredriksdalskolan kök för undervisning i ämnet i samband med att eleverna får undervisning i moderna språk i årskurs 6. Detta gör att skolan inte kan säkerställa att eleverna når målen för ämnet hem- och konsumentkunskap som uttrycks i kursplanerna i årskurs 5. Skolinspektionen konstaterar att eleverna inte får undervisning i hem- och konsumentkunskap i årskurs 5 varför de inte kan nå målen i hem- och konsumentkunskap innan utgången av årskurs 5, vilket behöver åtgärdas.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska styrelsen erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll

14 (18)

och sin inriktning vara förenligt med målen i den kursplan eller de kursplaner som fastställts för det ämne eller ämnen som utgör elevens val.

Östbyskolan undervisar eleverna i ämnet Livskunskap och hänvisar detta ämne till elevens val. Eleverna kan inte välja några andra ämnen.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte anordnar elevens val enligt bestämmelserna eftersom eleverna inte har en allsidigt urval av ämnen att välja bland.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk anordnas för elever om det behövs. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev. Undervisningen ska anordnas i stället för undervisning i svenska.

På Östbyskolan finns två rektorer. En av rektorerna ansvarar bland annat för svenska som andraspråk. Det råder oklarheter kring vem det är som fattar beslut om det ska anordnas undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

Skolinspektionen konstaterar att rektorn inte fattar beslut om att det ska anordnas svenska som andraspråk.

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt skollagen åligger det rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

I samtal med lärare, samt genom de dokument skolan delgivit inspektörerna framkommer att skolans personal i alltför hög grad arbetar på olika sätt och att rektorn inte är helt förtrogen med det dagliga arbetet. Lärarna efterlyser gemensamma pedagogiska diskussioner. I samtal med elever framkom att lärarna har olika förhållningssätt till eleverna och lärarna beskriver att man saknar diskussioner kring gemensamma förhållningssätt. Enligt lärarna är rektorn inte förtrogen med verksamheten. Lärarna saknar ett pedagogiskt ledarskap kring gemensamma frågor. Rektorn är medveten om detta förhållande.

Skolinspektionen bedömer att rektorn bör utveckla det pedagogiska ledarskapet på skolan.

16 (18)

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska särskilt stöd ges till elever med behov av specialpedagogiska insatser. Sådant stöd ska i första hand ges inom ramen för den klass eller grupp som eleven tillhör. Om det finns särskilda skäl, får sådant stöd i stället ges i särskild undervisningsgrupp. Styrelsen ska efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare besluta i fråga om elevens placering i en särskild undervisningsgrupp. Styrelsens beslut får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

På Östbyskolan finns två särskilda undervisningsgrupper. Enligt Lidköpings kommuns delegationsordning är beslut om att placera elev i särskild undervisningsgrupp delegerad till rektor. I den dokumentation som delgivits inspektörerna saknas överklagandehänvisning i besluten om placering i de särskilda undervisningsgrupperna. På skolan finns även elever som nyligen kommit till Sverige och därför undervisas till största delen i så kallad förberedelseklass. Det framkommer inte om eleverna i förberedelseklassen läser enligt anpassad studiegång.

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte fattar beslut i enlighet med bestämmelserna vad gäller placering i särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete**Bedömningspunkter****3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som det omgivande samhället. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Lärarna beskriver att de tidigare år haft alltför många mål i sitt kvalitetsarbete. Innevarande läsår har ledningsgruppen, bestående av rektorn och arbetslagsledarna valt ut två mål, benämnda strategier, som man arbetar mot: God samverkan och god språkutveckling. Lärarna anser att den mall som kommunen använder sig av är svår att förstå och därför blir kvalitetsarbetet främst något som sker inför upprättandet av kvalitetsredovisningen. Några systematiska utvärderingar görs inte heller, varför man inte kan veta om de åtgärder som satts in är effektiva. Då skolan inte sammanställer resultaten i samtliga ämnen i årskurs 5 har skolan inte någon samlad bild av om kunskapsmålen uppnåtts eller ej. Skolinspektionen bedömer att skolan bör förbättra systematiken i sitt kvalitetsarbete och därvid ska skolan följa upp och utvärdera kunskapsresultaten i årskurs 5 i samtliga ämnen.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Enligt förordningen om kvalitetsredovisningen ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. I kvalitetsredovisningen ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas. Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning. Östbyskolans kvalitetsredovisning utgår från en mall som alla skolor i kommu-

nen använder. Kommunen använder sig av så kallade styrkort som har till uppgift att styra verksamheternas kvalitetsarbete. Målen, eller indikatorerna som de kallas i redovisningen, är vagt formulerade och därför svåra att mäta. Resultatet benämns med en siffra som man inte närmare förklarar värdet av. Grundskolans måluppfyllelse redovisas under rubriker som normer och värden, kunskaper, kunskapsöversikt, elevens ansvar och inflytande. Bedömningen av nämnda mål anses vara god. Hur man kommit fram till detta redovisas inte. Kvalitetsredovisningen kan därför inte sägas redovisa måluppfyllelsen. Skolan redovisar resultat från nationella ämnesprov i svenska, engelska och matematik. I den verksamhetsbedömning som delgivits inspektörerna anges att elever, deras vårdnadshavare och skolans övriga personal har medverkat vid utarbetningen av kvalitetsredovisningen endast i liten grad.

Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen inte lever upp till författningarnas krav.

2009-05-07 Göteborg

Kristina Svensson

Kjell Ahlgren

Sven-Olof Lundin